

Asiakirjatyyppi

Sopimusluonnos

Päivämäärä

Marraskuu 2020

Dnro xxxxxxxx

LIKENNÖINTISOPIMUS

SISÄLLYSLUETTELO

1. Sopijaosapuolet	3
1.1 Tilaaja	3
1.2 Liikennöitsijä	3
2. Sopimuksen tarkoitus ja sisältö	3
3. Sopimuskausi	3
4. Asiakirjojen noudattamisjärjestys	4
5. Sopimuspuolten keskeiset vastuut	4
6. Liikennöinti	5
7. Liikennöinnistä maksettava korvaus	5
8. Korvauksen vähentäminen ja palvelurikemaksu	7
9. Laatu ja ympäristöasiat	9
10. Liikennöinnin häiriötilanteet	9
11. Korvauksen pidättäminen ja kuittaus	10
12. Lipputulot ja tilitykset	10
13. Maksuehto ja laskutus	10
14. Korvaustason tarkistaminen	11
15. Ylimääräiset vuorot ja lisäautot	11
16. Kuljetuskalusto	11
17. Henkilökunta	11
18. Lippu- ja maksujärjestelmä	12
19. Alihankinta	13
20. Tutkimukset	13
21. Valvonta ja raportointi	13
22. Vakuudet	14
23. Ylivoimainen este	15
24. Vahingonkorvausvelvollisuus	15
25. Salassapito	15
26. Sopimuksen purkaminen	16
27. Sulkeminen tarjouskilpailun ulkopuolelle	18
28. Sopimusmuutokset	18
29. Sopimuksen siirtäminen	18
30. Muut ehdot	18
31. Sovellettava laki ja erimielisyydet	19
32. Allekirjoitukset	19

1. Sopijaosapuolet

1.1 Tilaaaja

	Mikkelin kaupunki
Osoite:	PL 33, 50101 Mikkelä
Puhelin:	015 1941
Sähköposti:	kirjaamo@mikkeli.fi
www:	www.mikkeli.fi

1.2 Liikennöitsijä

	xx
Y-tunnus:	xx
Osoite:	xx
Puhelin:	xx
www:	xx

Tilaaaja ja Liikennöitsijä jäljempänä yhdessä myös "Sopijapuolet" ja yksin "Sopijapuoli".

Osapuolten yhteyshenkilöt sopimuskaudella on lueteltu liitteessä 3.

2. Sopimuksen tarkoitus ja sisältö

Tällä sopimuksella Tilaaaja hankkii Liikennöitsijältä aikataulukaaaviossa määritellyn Mikkelin paikallisliikenteen liikennöinnin, kuten tässä sopimuksessa on määritelty. Yksityiskohtaiset linjakuvaukset ovat sopimuksen liitteessä 1.

Palvelun on oltava sopimuksen mukainen ja toimittava sovitulla tavalla. Liikennöitsijä vastaa siitä, että palvelu täyttää tässä sopimuksessa ja sen liitteenä olevissa asiakirjoissa yksilöidyt vaatimukset sekä noudattaa lainsäädäntöä ja viranomaismääräyksiä sopimuksen vaatimusten täyttämiseksi.

Liikennöitsijä sitoutuu ammattimaiseen töiden järjestelyyn ja toimintansa kehittämiseen. Sopija-puolet pyrkivät kaikki matkustajaryhmät sekä esteettömyyden ja ympäristön huomioivaan yhteistyöhön. Tämä edellyttää Sopijapuolilta avointa yhteistyötä, luottamista ja vuorovaikutusta sopimuksen toimivuuden kehittämiseksi.

Tämä sopimus perustuu Tilaaajan järjestämään tarjouskilpailuun ja siitä tehtyyn hankintapäätökseen.

Sopimukseen kohteena on seuraavien lakien mukaista liikennettä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1370/2007 (palvelusopimusasetus) ja Lakia liikenteen palveluista 320/2017.

3. Sopimuskausi

Sopimus syntyy sen allekirjoittamisella. Sopimuskausi on 1.5.2021-31.5.2026.

Sopimusta voidaan molempien osapuolten suostumuksella jatkaa 2 vuodelle. Päätös optiokauden käytöstä tulee tehdä viimeistään 18 kuukautta ennen varsinaisen sopimuskauden päättymistä.

Määräaikaisena sopimus päättyy ilman irtisanomista.

4. Asiakirjojen noudattamisjärjestys

Mikäli hankinnan asiakirjoissa on ristiriitaisuuksia, noudatetaan ensisijaisesti sopimusta liitteineen, ja sen jälkeen seuraavia asiakirjoja numerointijärjestyksessä.

1. Tarjouspyyntö xx.xx.2020 liitteineen
2. Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot (JYSE 2014) – palvelut (Huh-tikuu 2017 päivitysversio)
3. Liikennöitsijän tarjous xx.xx.2020 liitteineen

JYSE 2014 – palvelut -sopimusehdot ovat saatavilla osoitteessa: <https://vm.fi/documents/10623/2291459/JYSE+2014+palvelut+P%C3%84IVITETTY+JULKAISU+ELO-KUU+2016.pdf/29d02d6a-3354-4472-aa8e-e03e2302fc0a>

5. Sopimuspuolten keskeiset vastuut

Tilaaaja vastaa

- siitä, että Liikennöitsijälle maksetaan sopimuksen mukainen korvaus
- linja-autoihin tai kuljettajiin kohdistuneen palautteen ja muiden toiminnassa ilmenneiden puutteiden ilmoittamisesta Liikennöitsijälle viivytyksettä
- liikenteen yleismarkkinoinnista ja yleisestä tiedottamisesta ja aikataulujen painattamisesta
- aikatauluja, reittejä ja pysäkkejä koskevien tietojen toimittamisesta joukkoliikenteen valtakunnalliseen rekisteriin tai/ja muihin tarvittaviin tilaajan omiin tietokantoihin.
- siitä, että tilaaja ei suorita suoraan tai välillisesti mitään maksua suoraan yksittäiselle Liikennöitsijän työntekijälle

Liikennöitsijä vastaa

- siitä, että Liikennöitsijä sitoutuu noudattamaan tarjouksessa ilmoittamiaan hintoja sekä vastaa tarjouksessaan ilmoittamien tietojen oikeellisuudesta
- itsenäisenä Liikennöitsijänä sopimuksessa ja siihen liitetyissä asiakirjoissa määrättyyn liikenteen hoitamisesta, joka tapahtuu aikataulujen mukaisesti kiinnittäen erityistä huomioita matkustajapalveluun ja muuhun palvelun laatuun.
- vastuuhenkilön nimeämisestä, jolle tilaaja tai hänen edustajansa voi antaa sopimustehtävien hoitoon liittyviä ohjeita tai huomautuksia yhtä pätevästi kuin ne olisi annettu suoraan Liikennöitsijälle
- siitä, että ongelmakohtiin puututaan välittömästi ja toimenpiteistä tiedotetaan kirjallisesti tilaajan yhteyshenkilölle.
- siitä, että kyseiset linja-autot täyttävät ominaisuuksiltaan ja tyypiltään tarjouspyyntöasiakirjoissa asetetut vaatimukset. Linja-autot on huollettava niin, että niiden kaikki laitteet toimivat moitteettomasti. (Muunlaisia linja-autoja saadaan käyttää ainoastaan poikkeuksellisesti ja tilaajan suostumuksella silloin, kun linja-autoja ei ole välttämättömien korjaustöiden, varaosien saantivaikeuksien tai valmistajan toimitusvaikeuksien vuoksi taikka jostakin muusta Liikennöitsijästä riippumattomasta syystä käytettävissä. Tämän vaikutusta Liikennöitsijälle maksettavaan korvaukseen on määrätty liikennöintisopimuksen kohdassa 8 (Palvelurikemaksut)

- liikenteessä käytettävien linja-autojen turvallisuudesta, hyväkuntoisuudesta ja siisteydestä. Linja-autojen on oltava siistejä ja puhtaita. Linja-autot on siivottava kerran vuorokaudessa. Vuoron pääte pisteessä on otettava talteen löytötavarat ja samalla huolehdittava linja-auton siisteydestä. Tupakointi linja-autoissa on kielletty. Linja-auton lämpötilan ja ilmanvaihdon on oltava matkustajan kannalta asianmukaiset ja miellyttävät.
- siitä, ettei liikenteessä käytettävien autojen keski-ikä ylitä tarjouspyyntöasiakirjoissa esitettyä kohdekohtaista vaatimusta
- liikennöimänsä liikenteen aikataulujen jakelusta linja-autoissa tilaajan erikseen antamien ohjeiden mukaisesti
- siitä, että linja-autoissa on kalustovaatimuksissa määritellyt tilat Tilaajan joukkoliikenteen tiedotukselle sekä huolehtii näiden tiedotusten kiinnittämisestä ja poistamisesta
- siitä, että linja-autoissa ei ole hyvien tapojen vastaisia mainoksia eikä julkisen liikenteen käytön kanssa kilpailevia mainoksia tai sen käyttöä heikentäviä mainoksia.
- siitä, että linja-autot ovat kohdetta koskevan tilaajaväriysohjeen tai -tunnusohjeen mukaisesti väritetty tai merkitty tunnuksin
- kulloinkin voimassa olevien lakien, asetusten ja viranomais määräysten noudattamisesta liikennöintitoiminnassaan.
- alalla tavanomaisten vakuutusten voimassa pitämisestä.
- tilaajan ja liikennöitsijän yhdessä sopimien vaihtoyhteyksien luotettavuudesta sovittujen periaatteiden
- rahastus- ja maksupäätteiden toimivuudesta ja turvallisesta sijoittamisesta autoihin.

6. Liikennöinti

Tilaaja vastaa tämän sopimuksen liikenteen ja aikataulujen suunnittelusta. Sopimuskauden aikana liikenteeseen voi tulla Tilaajan tekemiä muutoksia. Perusteena muutoksille voi olla esimerkiksi kouluverkossa, maankäytössä, matkustajamäärissä tai määrärahoissa tapahtuvat muutokset. Näiden muutoksien osuus vuotuisesta liikenteestä voi olla enintään 20 % sopimuksen arvosta lisäystä tai vähennystä tarjouspyynnössä esitetystä. Tilaaja ilmoittaa Liikennöitsijälle aikatauluun tai linjastoon tapahtuvista muutoksista vähintään kuukautta ennen muutosta, ellei muuta sovita.

Tilaaja ylläpitää aikataulukaaaviota, jossa on kuvattu linjat, reitit ja aikataulut. Samaa kaaviota käytetään myös liikennöintikorvauksen maksamisen pohjana.

Liikennöitsijän tulee varautua sopimuksen mukaisen liikennöinnin turvaamiseen ylläpitämällä riittävää määrää varakalustoa sekä varakuljettajia saatavilla. Kuljettajien sairastumiset (normaalit sairastumiset, tavanomaiset sairauspoissaolot sekä muut poissaolot) ja autorikot on pystyttävä hoitamaan varakalustolla ja -kuljettajilla.

7. Liikennöinnistä maksettava korvaus

Tilaaja maksaa sopimuksen mukaisesta liikenteen hoidosta liikenteenharjoittajalle korvauksen, joka lasketaan tilaajan laatimista ja hyväksymistä aikataulukaaavioista seuraavien kolmen ajosuoritteen yksikköhintojen perusteella:

Käsitteitä:

Linjakilometrit (km) ovat aikataulun mukaisten vuorojen kilometrit lisättynä aikataulukaavioissa esitetyillä siirtoajoilla. Kustannustekijänä linjakilometreihin katsotaan sisältyvän poltto- ja voiteluaine- sekä rengaskustannukset, korjaus- ja huoltopalkat sosiaalimenoineen sekä korjaus- ja huoltotarvikkeet.

Linjatunnit (h) ovat ajokaavioissa esitettyjen aikataulupalojen kokonaisaika, joka sisältää aikataulun mukaisia vuoroja sekä mahdollisia siirtoajoja. Kustannustekijänä linjatunteihin katsotaan sisältyvän kuljettajien palkat sosiaalimenoineen.

Autopäivät (ap) ovat aikataulukaaavion mukaisen liikenteen hoitamiseen suurin samanaikaisesti tarvittava linja-autojen määrä. Kustannustekijänä autopäiviin katsotaan sisältyvän linja-autokaluston pääomakustannukset.

Myös yleiskustannusten katsotaan sisältyvän yksikköhintoihin.

Tilaaja päättää sopimuskauden aikana toteutettavista liikenteen muutoksista, täydennyksistä tai vähennyksistä. Korvauksen tarkistamisen perusteena ovat tällöin liikenteenharjoittajan tarjouksessaan antamat ajosuoritteiden yksikköhinnat.

Korvaus maksetaan toteutuneiden ajosuoritteiden perusteella.

Aikataulukaavioiden muodostamisperiaatteet

Aikataulukaavio on linjan/linjaryhmän liikennöintisuoritteiden laskentamalli, jolla määritellään Liikennöitsijälle korvattavien linjakilometrien linjatuntien ja autopäivien määrä niin sanotulla jatkuvalla kalustokierrolla. Työehtosopimuksen, ajo- ja lepoaikain tai vastaavia rajoitteita ei huomioida. Periaate on, että kalusto on mahdollisimman tehokkaassa käytössä.

Tilaajan laskemaan ajoaikaan ei saa sisällyttää työehtosopimusten vaatimia taukoja.

Aikataulukaavio laaditaan linja-, kohde- tai linjastokohtaisesti. Määrittelyn lähtökohdana on, että samaan kaavioon otetaan ne aikataulut, joiden kesken on suunniteltu yhteinen toisiinsa niveltävä autokierto.

Kahden tai useamman Liikennöitsijän yhteisesti liikennöimällä linjalla suoritteet lasketaan niin kuin linjaa liikennöisi yksi liikenteenharjoittaja.

Linjakilometreiksi lasketaan aikataulun mukaisten vuorojen kilometrit lisättynä aikataulukaavioissa mahdollisesti esitetyillä siirtoajoilla. Linjojen pituudet ovat Tilaajan määrittelemät aikataulukaaviossa esitetyt pituudet 100 metrin tarkkuudella.

Linjatunneiksi lasketaan em. linjakilometrien tuottamiseen kuluva aika seuraavasti:

- Aikataulukaavio koostuu yhdestä tai useammasta aikataulupalasta. Aikataulupala alkaa kullakin autolla ensimmäisestä aikataulun mukaisesta lähtöajasta. Aikataulupala päättyy kullakin autolla palan viimeisen lähdön matka-

ajan päättyessä. Viimeisen lähdön matka-aika lasketaan linjoittain 1 minuutin tarkkuudella. Aikataulupala sisältää aikataulun mukaisia vuoroja sekä mahdollisia siirtoajoja.

- Aikataulupalat lasketaan erillisiksi, jos edellisen lähdön laskennallisen päätämisaajan ja seuraavan lähdön alkamisaajan välinen ero on 60 minuuttia tai enemmän.

Autopäiviksi lasketaan kunakin päivänä aikataulukaaevioista laskettu, suurin linjoilla samanaikaisesti tarvittava automäärä.

Noudatettavat aikataulukaaeviot

Sopimuskauden alkaessa voimassa olevat tilaajan vahvistamat aikataulukaaeviot ovat tämän sopimuksen liitteinä (liitteet 2.1 ja 2.2)

Tilaaja voi muuttaa aikataulukaaeviota sopimuskauden aikana tai sopimuksen allekirjoituksen ja sopimuskauden välissä. Muutosten yhteydessä päivitetään myös linjakilometrien, linjatuntien sekä autopäivien määrät.

Liikennöitsijä voi poiketa tilaajan suunnittelemista aikataulukaaeviossa määritellyistä autokierroista, jos se tehostaa toimintaa, mutta kierto tulee ajaa Tilaajan ilmoittamalla kalustotyyppillä. Tilaajalla on oikeus vaihtaa eri kalustoluokkien autojen kiertoja keskenään matkustajamäärien niin edellyttäessä.

8. Korvauksen vähentäminen ja palvelurikemaksu

Ajamattomat vuorot

Ajamatta jääneestä liikenteestä ei makseta korvausta. Kokonaiskorvausta pienennetään ajamatta jääneen vuoron vuoksi kyseisen vuoron linjatuntien ja linjakilometrien määrällä. Ajamatta jääneiden lähtöjen linjakilometreihin ja linjatunteihin sisällytetään myös lähtöihin liittyvät siirtoajojen suoritteet. Autopäivä vähennetään, mikäli ajamaton osuus vähentää kohteen ajokaavioista laskettua suurinta samanaikaisesti tarvittua automäärää.

Vuoro katsotaan ajamattomaksi myös, jos linja-auton lähtö viivästyy vähintään (15) minuuttia taikka, jos linja-auto lähtee ajantasauspysäkillä etuajassa.

Ajamattomasta vuorosta peritään määrätty palvelurikemaksu.

Jos ajamaton lähtö tulee tilaajan tietoon muutoin kuin, että liikenteenharjoittaja on siitä ilmoittanut ja liikenteenharjoittaja on näin laiminlyönyt raportointivelvoitteensa, peritään sanktiomaksu tällaisissa tapauksissa kolminkertaisena.

Palvelurikemaksut

Mikäli liikenteenhoidossa tapahtuu palvelurikkeitä, niin Liikennöitsijä on velvollinen hyvittämään rikkeen maksamalla Tilaajalle palvelurikemaksun.

Liikennöitsijä on velvollinen osallistumaan tai lähettämään edustajansa kerran kuu-
kaudessa pidettäviin liikennöitsijäneuvotteluihin, joissa käydään läpi mm. asiakaspa-
lautteet. Liikennöitsijän lausunnot asiakaspalautteisiin tulee saada seuraavaan ko-
koukseen mennessä, jossa viimeistään päätetään seuraamuksista.

Palvelurikemaksut peritään seuraavista rikkeistä:

Rike	maksu
1. Ajamaton vuoro,	50 euroa
2. Myöhästyminen autokierron aikataulupalan ensimmäi- seltä vuorolta > 5 minuuttia	50 euroa
3. Siivoamaton tai pesemätön bussi	100 euroa
4. Linjakilvet väärin	100 euroa
5. Törkeät asiakaspalvelurikkeet	200 euroa
6. Lievemmat asiakaspalvelurikkeet	50 euroa
7. Kuljettajien pukeutuminen ei ole asianmukainen	50 euroa
8. Linja-auton tarpeeton tyhjäkäyttäminen	100 euroa
9. Rahastusrike	60x yhden vyöhyk- keen aikuisten ker- talipun hinta
10. Ajamattoman tai väärän tyyppisellä kalustolla ajatun vuoron ilmoittamatta jättäminen säädetyssä ajassa	300 euroa
11. Oikean lähdön valitsematta jättäminen rahastuslait- teelta	100 euroa

1. Ajamaton vuoro: ajamattomasta vuorosta peritään palvelurikemaksu linjasivuit-
tain.
2. Myöhästyminen aikataulupalan ensimmäiseltä vuorolta: liikennöitsijän on mitoi-
tettava varikkosivuihin riittävästi aikaa.
3. Siivoamaton tai pesemätön bussi: bussi katsotaan siivoamattomaksi tai pese-
mättömäksi, jos se on epäsiisti ja olosuhteet huomioon ottaen voidaan perustel-
lusti olettaa, että bussia ei ole siivottu tai pesty edellisen 24 tunnin aikana.
4. Virheelliset tai puutteelliset linjakilvet: mikäli autossa käytetty linjakilpi ei vastaa
annettuja ohjeita. Virhetilanne, jossa varikko-, siirto-, tms. ajossa olevalla linja-
autolla on linjakilvet esillä. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen rikkeeseen, että
bussi ajaa varikko-, siirto-, tms. ajoa etukilvet esillä omalla linjareitillään.
5. Törkeät asiakaspalvelurikkeet: kuljettaja tai muu Liikennöitsijän henkilökuntaan
kuuluva käyttäytyy palvelutilanteessa asiakasta kohtaan olosuhteet huomioon
ottaen kohtuuttoman törkeällä tavalla.
6. Lievemmat asiakaspalvelurikkeet: lievemmiksi asiakaspalvelurikkeiksi katsotaan
mm. että, kuljettaja ei hallitse rahastuslaitteen käyttöä, perusteeton ohiajo py-
säkillä, asiakasta loukkaava kielenkäyttö, reitinosan ajamatta jättäminen, mata-
lalattiabussin sijasta ajetaan korkealattiaisella bussilla, rahastusvirheen korjaa-
matta jättäminen ja linja-autossa tupakointi tai tupakoinnin salliminen eli tupak-
kalain noudattamatta jättäminen.

7. Kuljettajan epäasiallinen pukeutuminen: kuljettajan vaatetus ei vastaa asetettuja vaatimuksia
8. Linja-auton tarpeeton tyhjäkäyttäminen: autojen tyhjäkäyttämisestä annetun lain noudattamatta jättäminen.
9. Rahastusriike: matkustajalle annettu matkalippuosoite on tarkoituksellisesti virheellinen ja tositetta ei anneta lainkaan.
10. Ajamattoman ja väärentäytyypisellä kalustolla ajatun vuoron ilmoittamatta jättäminen säädetyssä ajassa: kirjallinen tai suullinen ilmoitus ajamattomista, myöhästyneistä tai väärentäytyypisellä kalustolla ajetuista vuoroista on annettava seuraavaan arkipäivään kello 15 mennessä.
11. Oikean lähdön valitsematta jättäminen rahastuslaitteelta: vuorokohtaisten matkustajamäärien seuranta edellyttää, että kuljettaja valitsee oikean lähdön laitteilta.

9. Laatu ja ympäristöasiat

Liikennöitsijän on toimitettava Tilaajalle tieto laadun ja ympäristöasioiden ohjaamisesta ja valvonnasta ennen sopimuskauden alkua sekä aina kun siihen tulee muutoksia. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi laatukäsikirjana tai muulla, josta ilmenee vähintään seuraavat asiat.

- Liikennöitsijän organisaatio
- Yrityksen johdon asettamat laadun ja ympäristöasioiden ylläpidon periaatteet
- Laatu ja ympäristöasioiden organisointi sekä vastuuhenkilöt
- Henkilökunnan koulutusohjelma sekä ammattitaito ja perehdyttämisohjelma
- Linja-autojen teknisen laadun sekä siisteyden ylläpito
- Tavoitteet ja ohjelma energiankulutuksen pienentämiseksi kaluston sekä muun toiminnan osalta
- Toiminnan jatkuvuuden varmistamisen eri tilanteissa

Edellä määritettyjen tavoitteiden onnistumisesta tulee toimittaa Tilaajalle vuosittain tieto.

10. Liikennöinnin häiriötilanteet

Liikennöitsijä vastaa siitä, että kaikissa häiriötilanteissa noudatetaan Tilaajan antamia määräyksiä sekä Tilaajan mahdollisesti sopimuskauden aikana antamia täsmennyksiä määräyksiä häiriötilanteessa toimimisesta.

Liikennöitsijän vastaa siitä, että saa kuljettajiltaan viivytyksettä ilmoituksen häiriötilanteesta (esimerkiksi rikkoontunut linja-auto, 15 minuutin ylittävä viivästyminen tai yllättävä lisäkaluston tarve), ja siitä, että ryhtyy välittömiin toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi. Liikennöitsijä vastaa siitä, että kuljettajat tiedottavat linja-autossa oleville matkustajille häiriöstä ja aiheutuneen viivästyksen kestosta ja tarvittaessa opastavat jatkoyhteyksien valinnassa.

11. Korvauksen pidättäminen ja kuittaus

Tilaajalla on oikeus Liikennöitsijää enempi kuulematta pidättää Liikennöitsijän saatava kokonaan tai osaksi ja käyttää sitä saataviensa kuittaamiseen riippumatta saatavan syntyperusteesta.

12. Lipputulot ja tilitykset

Liikennöitsijä myy tilaajan lippujärjestelmän mukaisia matkalippuja linja-autoissa ja lisälataa matkakortteja tilaajan edellyttämällä tavalla. Liikennöitsijä vastaa rahastuslaitteesta ja matkakorttien lukulaitteista sekä niiden normaalista huollosta.

Laskutusperusteet saadaan aikataulukaaviosta ja liikennöintikorvaus maksetaan kuukausittain toteutuneiden suoritteiden (autopäivät, linjakilometrit ja linjatunnit) perusteella. Sopimuksen hinnat löytyvät erillisestä hintaliitteestä. Tästä korvauksesta vähennetään ajamattomat vuorot sekä edellisen kuukauden mahdolliset sanktiot. Lipputulot sekä matkakorttien lisälatauksesta asiakkaalta bussissa perityt maksut ovat Tilaajan ennakkomaksua Liikennöitsijälle, ja nämä maksut vähennetään myös laskulta. Ennakkomaksut saadaan Tilaajan järjestelmästä tai Tilaajan hyväksymästä Liikennöitsijän järjestelmästä. Liikennöitsijä tekee kuukausilaskun aikataulukaavion mukaisesti (kuukausilaskuerittely aikataulukaaviossa), jonka Tilaaja tarkistaa. Laskuerittelyssä huomioidaan kuukausittain linja-autoliikenteen sopimusliikenteen kustannusindeksi, jonka Liikennöitsijä täyttää erittelyyn.

Liikennöitsijä vastaa siitä, että rahasuoritus ja raportin loppusumma täsmäävät.

Tilaaja vastaa lippu- ja maksujärjestelmän ylläpitäjän perimistä kustannuksista.

Mikäli henkilökuljetuksista maksettava arvonlisävero muuttuu sopimuskauden aikana, muutetaan korvauksia vastaavasti.

Mikäli lippu- ja maksujärjestelmään tulee rahastus- ja varikkolaitteiden toimintaan tai edellä kuvattuun tilitysprosessiin muutoksia, muutetaan tätä sopimuskohtaa vastaamaan järjestelmän vaatimuksia.

13. Maksuehto ja laskutus

Liikennöitsijä laskuttaa sopimuksen mukaisen korvauksen kalenterikuukausittain jälkikäteen Tilaajalta. Lasku lähetetään Tilaajalle verkkolaskuna osoitteeseen:

LASKUJEN VASTAANOTTAJA	Verkkolaskuosoite
Mikkelin kaupunki	003701651163 Verkkolaskuoperaattorina toimii Basware Oyj Operaattorin välittäjäntunnus: BAWCFI22

Lasku erääntyy maksettavaksi 21 päivän kuluttua hyväksyttävän laskun saapumisesta. Laskutuslisiä ei peritä. Viivästyskorko on enintään kulloinkin voimassa olevan korkolain mukainen.

14. Korvaustason tarkistaminen

Sopimuksen mukaiset ajosuoritteiden yksikköhinnat (autopäivä, tunti, km) tarkistetaan kuukausittain laskuerittelyssä linja-autoliikenteen kustannusindeksin (kokoaindeksi) (2015 = 100) perusteella. Lähtötasona pidetään kustannusindeksiä 12/2019, joka on 10x,x. Kuukausittain tarjoushintoja muutetaan vastaamaan indeksissä tapahtuvaa prosentuaalista muutosta. Indeksinä käytetään viimeisintä saatavilla olevaa indeksiä.

Korvaustason tarkistamisessa käytetään arvonlisäverottomia yksikköhintoja.

Mikäli henkilökuljetuksille määrätty arvonlisävero muuttuu joko säädösmuutosten tai verotuskäytännön muuttumisen vuoksi, palvelujen hinnat muuttuvat vastaavasti.

15. Ylimääräiset vuorot ja lisäautot

Liikennöitsijä on velvollinen ajamaan yhden arkivuorokauden varoitusajalla satunnaisia ylimääräisiä vuoroja sekä asettamaan kolmen arkivuorokauden varoitusajalla pysyvän lisäauton aikataulun mukaiselle vuorolle.

Pysyvästi asetettava lisäauto lisätään aikataulukaavioon ja siitä maksetaan kaavion muutoksen mukainen ajosuoritteiden yksikköhintoihin perustuva korvaus. Satunnaisista ylimääräisistä vuoroista korvataan tämän sopimuksen mukainen korvaus kohdan 7 periaatteiden mukaisesti.

16. Kuljetuskalusto

Palveluun käytettävän kuljetuskaluston on oltava ominaisuuksiltaan, kunnoltaan ja varustukseltaan asianmukainen sekä vähintään tarjouspyynnössä olevan kalustovaatimusliitteen mukainen koko sopimuskauden.

17. Henkilökunta

Liikennöitsijä vastaa työnantajana liikennettä palvelevasta henkilökunnasta ja siitä, että henkilökunta noudattaa palvelun laatuvaatimuksia ja että liikennöintisopimusten tarkoittamassa liikenteessä noudatetaan voimassaolevia yleissitovia työehtosopimuksia.

Mikäli tämän sopimuksen mukaisen liikenteen liikennöitsijä vaihtuu, noudatetaan Autoliikenteen työnantajaliitto ry:n ja Auto- ja kuljetusalan työntekijäliitto AKT ry:n välistä Linja-autoliikenteen kilpailuttamistilanteissa noudatettavat työsuhteen ehdot ja menettelytavat –sopimusta.

Lisäksi edellytetään, että liikennöitsijä järjestää vuosittain koko asiakaspalveluhenkilökunnalleen vähintään puoli työpäivää kestävä koulutustilaisuuden, jossa painopiste on asiakaspalvelun parantamisessa. Hyvään asiakaspalveluun kuuluvia asioita ovat muun muassa:

- Kuljettaja hymyilee ja tervehtii jokaista matkustajaa sekä huomioi myös poistuvan matkustajan. Tervehdykseen tai kiitokseen vastataan.

- Matkustajia opastetaan ja neuvotaan tarvittaessa. Kuljettajan on tiedettävä matkakortin käytön ohjeistus, linjasto ja vaihtoyhteydet.
- Kuljettaja osaa suomen kieltä sujuvasti.
- Kuljettaja ei puhu asiakkaalle kielteiseen sävyyn työnantajasta tai työn tilaajasta.
- Kuljettaja auttaa tarvittaessa lastenvaunujen ja apuvälineiden bussiin nostamisessa.
- Kuljettaja noudattaa liikennesääntöjä ja turvallista ajotapaa.

Työllistämisvelvoite

Liikennöitsijälle asetetaan työllistämisvelvoite. Velvoite sisältää yhteensä kolmen (3) henkilön työllistämisen vähintään 6 kk kestävässä työsuhteeseen (palkkatukityö, johon yritys voi saada palkkatukea TE-keskuksesta) viiden (5) vuoden aikana liikennöitsijän organisaatiossa Mikkelin kaupungin alueella.

- Kyseeseen voi tulla myös lyhyempi työllistämisjakso, joka liittyy työkokeiluun, kuntouttavaan työtoimintaan tai työvoimapolitiittiseen koulutukseen. Velvoitteen täyttymisessä kolme (3) lyhyempää työllistämisjaksoa korvaa yhden 6 kuukauden työllistämisjakson. Mikkelin kaupungin työllisyyspalvelut valitsee sopivat henkilöt, joihin työllistämistoimenpide kohdistuu. Kaikki velvoitteen toteutumiseen liittyvä yhteydenpito ja toimenpiteet tapahtuvat liikennöitsijän ja työllisyyspalveluiden yhteistyönä.

Velvoite on ehdollinen. Liikennöitsijä vapautuu velvoitteestaan, jos työllisyyspalveluiden arvion mukaan riittävästi työllistämistoimenpiteiden kohteiksi soveltuvia henkilöitä ei ole tarjolla sopimuskauden aikana. Henkilöiden soveltuvuuden ja osaamisen arvioinnissa tehdään yhteistyötä Liikennöitsijän nimeämän yhteyshenkilön kanssa ja otetaan huomioon Liikennöitsijän näkemykset ja asiantuntemus.

18. Lippu- ja maksujärjestelmä

Liikennöintisopimuksen mukaisessa liikenteessä noudatetaan tilaajan vahvistamaa lippujärjestelmää, vyöhykerajoja, käytettäviä lipputuotteita, matkalippujen hintoja ja myyntiehtoja. Tilaajalla on oikeus muuttaa lippujärjestelmää, vyöhykerajoja, käytettäviä lipputuotteita, matkalippujen hintoja ja myyntiehtoja.

Lippu- ja maksujärjestelmä edellyttää, että linja-autot on varustettu järjestelmän määritysten mukaisella tekniikalla. Rahastuslaitteiden tulee kaikilta osin soveltua lippu- ja maksujärjestelmän taustajärjestelmään.

Liikennöitsijä hankkii tai päivittää kustannuksellaan maksujärjestelmän edellyttämät rahastuslaitteet ja varikkojärjestelmät sekä vastaa ja huolehtii niiden toimivuudesta ja yhteensopivuudesta lippu- ja maksujärjestelmän kanssa. Pankin tai luottokorttiyhtiöiden perimät palkkiot kuuluvat Liikennöitsijän maksettaviksi.

Lippu- ja maksujärjestelmä sekä ajoneuvolaitevaatimukset on kuvattu yksityiskohdaisemmin sopimuksen liitteessä **Liite 5: Lippu- ja maksujärjestelmän kuvaus sekä ajoneuvolaitevaatimukset**.

19. Alihankinta

Jos liikennöinnissä käytetään alihankkijaa, kuuluu vastuu liikenteen hoidosta liikennöintisopimuksen tehneelle Liikennöitsijälle. Alihankkijat ja muutokset alihankkijoissa tulee ilmoittaa kirjallisesti tilaajan hyväksyttäväksi ennen muutosta tai alihankinnan aloitusta. Alihankkijan kelpoisuus ratkaistaan samoilla perusteilla, kuin varsinaisen Liikennöitsijänkin kelpoisuus.

Kaikki liikennöintisopimuksen velvoitteet koskevat myös alihankkijan liikennöintiä, vaikka alihankkijan ja tilaajan välillä ei olekaan sopimussuhdetta.

Alihankinnan käyttö voidaan kieltää, mikäli alihankintana järjestetty liikenne ei täytä sopimusasiakirjojen mukaisia vaatimuksia. Liikennöitsijä vastaa alihankkijansa osuudesta (työstä, tuloksista) kuin omastaan.

Tilanteessa, jossa alihankkija menettää kelpoisuutensa henkilöliikenteen harjoittamiseen, Liikennöitsijä on velvollinen välittömästi vaihtamaan alihankkijan tai huolehtimaan liikenteestä itse.

Alihankintaa ei saa ketjuttaa.

Tämän sopimuksen mukaiseksi alihankinnaksi lasketaan Liikennöitsijän käyttämät kuljettajat, työnjohto sekä kalusto, mikäli edellä mainittujen työnantajana tai omistajana on joku muu yritys kuin sopijaosapuoli. Näin ollen esimerkiksi vuokratyövoima lasketaan alihankinnaksi.

20. Tutkimukset

Tilaajalla on oikeus kustannuksellaan tehdä linja-autoissa liikennepalveluiden laatua, palvelutasoa ja asiakastyytyväisyyttä sekä liikenteen suunnittelua koskevia tutkimuksia. Liikennöitsijän henkilökunta avustaa tutkimusten teossa. Tällaisten suorittamisesta ja tutkimuksissa avustamisesta ei makseta Liikennöitsijälle erillistä korvausta.

21. Valvonta ja raportointi

Tilaaja valvoo ostoliikenteen toimivuutta sekä kalustoa ja palvelutasoa koskevien määräysten noudattamista. Tilaajalla on oikeus tarkastaa palvelun tuottamiseen ja kalustoon liittyviä asiakirjoja.

Liikennöitsijä on velvollinen raportoimaan saamastaan asiakaspalautteesta Tilaajalle. Tilaaja voi kerätä asiakaspalautetta myös esimerkiksi asiakaskyselyillä tai palautejärjestelmällä.

Tilaajalla on oikeus valvoa ja tarkastaa sopimukseen kuuluvan liikenteen matkalippujen myyntiin, lippukirjanpitoon, ajosuoritteisiin ja linja-autojen käyttöön liittyviä asiakirjoja ja tietoja sekä saada nähdäkseen niistä tietokannoissa olevia tietoja sekä ottaa niistä jäljennöksiä ja otteita. Tilaajalla on myös oikeus valvoa reittien ja aikataulujen sekä linja-autokalustoa ja palvelutasoa koskevien määräysten noudattamista. Tilaajalla on oikeus ilman ilmoitusta tehdä linjakohtaista tarkastusta, jossa tarkkaillaan matkalippujen myyntiä ja lippujen voimassaolon tarkistusta.

Liikennöitsijä valvoo linjojensa liikennöintiä ja toimittaa tilaajalle seuraavat seurantatapahtumat ja asiakirjat:

- Yhteenveto ajamattomista, myöhästyneistä, korvaavalla kalustolla ja muilla kuin sopimusasiakirjoissa määritellyillä linja-autoilla liikennöidyistä lähdöistä kuukausittain sekä suullinen tai kirjallinen ilmoitus ajamattomista vuoroista seuraavaan arkipäivään kello 15 mennessä.
- Selvitys kaksi (2) kertaa vuodessa (30.6. ja 31.12. tilanne) sopimuksen mukaisessa liikenteessä käytetyistä linja-autoista ja sen toteamiseksi, että linja-autokaluston keski-ikää ja enimmäisikää koskevia vaatimuksia on noudatettu.
- Yhteenveto toteutuneesta henkilökunnan koulutusohjelmasta seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä.
- Liikennöitsijän tilinpäätösasiakirjat kahden (2) kuukauden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta.
- Tilaajavastuulain (1233/2006) velvoittamat todistukset sopimuskauden aikana kahdentoista kuukauden välein.
- Lisäksi liikennöitsijän tulee pyydettyäessä Tilaajan asettamassa määrärajassa toimittaa Tilaajan pyytämät todistukset tai jäljennös voimassaolevasta henkilöliikenneluvasta.

Jos tilaaja ottaa sopimuskauden aikana käyttöönsä erillisen palautejärjestelmän, tulee Liikennöitsijän liittyä tähän palautejärjestelmään, toimittaa järjestelmään kaikki suoraan asiakkailta saamansa palautteet ja vastaa niihin kahden (2) arkipäivän sisällä sekä lähettää Tilaajalle vastauksensa asiakaspalautteisiin.

Tilaaja voi perustellusta syystä esimerkiksi silloin, kun sopimuksen mukaisen liikenteen hoidossa on ilmennyt ongelmia, vaatia liikennöitsijältä selvitystä yrityksen taloudellisesta ja teknisestä suorituskyvystä sekä pyytää todistuksia lakisäateisten maksujen maksamisesta myös kesken vuoden ja Liikennöitsijän on viipymättä toimitettava todistukset.

Liikennöitsijän tulee dokumentoida kaikki tilaajalta tulleet huomautukset palvelun tai kaluston laadusta ja vastata reklamaatioon tilaajan määrittelemässä kohtuullisessa ajassa sekä ryhtyä välittömästi toimenpiteisiin virheen korjaamiseksi.

22. Vakuudet

Liikennöitsijän tulee asettaa sopimusvelvoitteidensa kaikenpuolisen täyttämisen vakuudeksi tilaajan hyväksymä erillinen vakuus. Vakuuden suuruus on 100 000 euroa.

Vakuuden tai muun saatavat turvaavan järjestelyn tarkoituksena on korvata tilaajalle mahdollisesti aiheutuva vahinko, jos liikennettä ei aloiteta ja hoideta sopimuksen ja tarjouspyyntöasiakirjojen mukaisesti tai sopimus purkautuu ennen sopimuskauden päättymistä. Vakuudeksi hyväksytään pankin tai vakuutusyhtiön omavelkainen takaus taikka muu tilaajan hyväksymä vakuus tai järjestely.

Vakuus on annettava viimeistään kaksi (2) kuukautta ennen liikenteen aloittamista ja se palautetaan liikenteenharjoittajalle kaksi (2) kuukautta sen jälkeen, kun liikennöintisopimus on päättynyt ja kun yleisesti on todettu, että liikenteenharjoittaja on täyttänyt kaikki sopimuksen tarkoittamat velvollisuutensa.

23. Ylivoimainen este

Ylivoimaiseksi esteeksi (force majeure) katsotaan sellainen sopimuksen täyttämisen estävä ja sopimuksen syntymisen jälkeen sattunut epätavallinen ja asiana vaikuttava tapahtuma, jota sopijapuolten ei ole ollut syytä ottaa huomioon sopimusta tehdessään, joka on Sopijapuolista riippumaton ja jonka seuraamuksia ei voida estää ilman kohtuuttomia lisäkustannuksia tai kohtuutonta ajanhukkaa. Tällainen tapahtuma voi olla lakko, sota, kapina, luonnonmullistus, yleisen liikenteen tai energiajakelun keskeytys, työselkkäus, tulipalo tai muu vaikutukseltaan yhtä merkittävä tai epätavallinen, Sopijapuolista riippumaton syy.

Sopimusosapuolten on viipymättä ilmoitettava ylivoimaisesta esteestä kirjallisesti toiselle osapuolelle samoin kuin esteen lakkaamisesta.

Jos sopimusvelvoitteen viivästyminen johtuu tällaisesta ylivoimaisesta esteestä, sopimusvelvoitteen täyttämisaikaa jatketaan niin paljon kuin kaikki tapaukseen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen on pidettävä kohtuullisena, edellyttäen, että täyttämisaikaa on ylipäänsä mahdollista jatkaa. Sopijapuolen purkuoikeudesta on lisäksi määrätty jäljempänä kohdassa 26.

24. Vahingonkorvausvelvollisuus

Tilaajalla on oikeus saada vahingonkorvausta Liikennöitsijän sopimusrikkomuksesta aiheutuneesta välittömästä vahingosta sekä menetetyistä lipputuloista. Siltä osin kuin tässä Liikennöintisopimuksessa on sovittu kohdassa 8 todetuin tavoin palvelurikemaksuista, on Liikennöitsijä velvollinen korjaamaan aiheutuneen vahingon siltä osin kuin vahingon määrä ylittää maksettavan palvelurikemaksun ja mahdolliset muut palvelusta sovitut sanktiot.

Liikennöitsijällä on oikeus saada vahingonkorvausta Tilaajan sopimusrikkomuksesta aiheutuneesta välittömästä vahingosta. Korvauksen enimmäismäärä on palvelun edellisen vuoden keskimääräinen kuukauden liikennöintikorvaus. Liikennöitsijällä ei ole oikeutta saada korvausta välillisistä vahingoista. Näiden ehtojen mukaiset vahingonkorvausvelvollisuuden rajoitukset eivät kosketa tapausta, jossa Sopijapuoli on aiheuttanut vahingon tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella.

25. Salassapito

Tilaaja noudattaa julkisyhteisönä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa sekä muussa lainsäädännössä olevia salassapitoa ja julkisuutta koskevia säännöksiä. Sopijaosapuolet pitävät toisiltaan saamansa luottamukselliseksi merkityn tai muuten luottamukselliseksi tai liikesalaisuudeksi katsottavan aineiston salassa eivätkä käytä tietoja muihin kuin sopimuksen mukaisiin tarkoituksiin. Tilaajalla on kuitenkin velvollisuus noudattaa julkisuus- ja salassapitolainsäädännön mukaisia velvoitteitaan. Sopijapuolet vastaavat, että kaikki heidän palveluksessaan olevat samoin kuin alihankkijat noudattavat tätä määräystä. Tämä määräys on voimassa myös sopimuksen päättymisen jälkeen. Salassapitovelvollisuus ei koske tietoa, joka on yleisesti saatavilla tai julkista tai jonka sopijaosapuoli on saanut laillisesti haltuunsa muuten kuin toiselta sopijapuolelta. Sopijapuolet huolehtivat omilla vastuualueillaan, että tietosuojaa ja salassapitoa koskevat säädökset ja viranomaisen antamat määräykset

otetaan huomioon. Jos sopimus päättyy tai purkautuu, sopijapuoli palauttaa tai toisen sopijapuolen suostumuksella hävittää toisen sopijapuolen luottamuksellisen aineiston. Aineistoa ei saa hävittää, mikäli laki tai viranomaisten määräykset vaativat säilyttämistä. Sopijapuolella on oikeus käyttää toimituksen yhteydessä hankkimansa ammattitaitoa ja kokemusta. Tämä sopimus on julkinen.

26. Sopimuksen purkaminen

Tilaaajan purkuoikeus ja Liikennöitsijän korjausmahdollisuus eräissä tilanteissa

Jos Liikennöitsijä olennaisesti rikkoo keskeisiä sopimuksen ehtoja tai jos sopimuksen tarkoitus jää sopimusrikkomuksen johdosta olennaisesti saavuttamatta, on Tilaajalla oikeus purkaa sopimus kokonaan tai osittain, ellei liikennöitsijä ole oikaissut menettelyään sopimuksen mukaiseksi asetetun kohtuullisen, vähintään kahden (2) viikon määräajan kuluessa, saatuaan Tilaajalta tätä tarkoittavan kirjallisen huomautuksen, joka sisältää esitetyn rikkomuksen yksilöinnin.

Mikäli sopimusrikkomus ei ole korjattavissa, on Tilaajalla oikeus purkaa sopimus välittömin vaikutuksin.

Olennaisena sopimusrikkomuksena pidetään aina seuraavia seikkoja (ei kuitenkaan näihin rajoittuen):

- Liikennöitsijän kuljetuskalusto on siinä ilmenneiden virheiden tai niiden korjaamista koskevien odotus- tai korjausaikojen perusteella osoittautunut niin huonolaatuiseksi tai virheelliseksi, että sitä ei sopimuskaudella voida kokonaisuudessaan tai olennaiselta osin käyttää sovitussa käytössä.
- Liikennöitsijä ei täytä sopimusta sovitussa määräajassa eikä näytä toteen, että sopimuksen täyttämättä jättäminen johtuu ylivoimaisesta esteestä tai Tilaajasta johtuvasta syystä
- Liikennöitsijä olennaisesti laiminlyö velvollisuutensa tuottaa sopimuksen mukaista palvelua erityisesti liikennöinnin säännöllisyyden liikenteessä käytettävän kaluston tai palvelun muun laadun osalta
- Liikennöitsijä ei korjaa lippu- ja maksujärjestelmää koskevaa Liikennöitsijästä johtuvaa virhettä viimeistään kuukauden kuluessa virheen ilmenemisestä.

Tilaajalla on tämän lisäksi oikeus purkaa sopimus, jos Liikennöitsijä joutuu sellaiseen taloudelliseen tilaan, ettei se pysty asianmukaisesti täyttämään sopimuksen mukaisia velvoitteita, ellei Liikennöitsijä tai sen oikeudenomistaja Tilaaajan esittämän vaatimuksen jälkeen kohtuullisessa ajassa saata toimintaansa sopimuksen mukaiseksi ja aseta sopimukseen perustuvien velvoitteittensa täyttämisestä Tilaaajan hyväksymää lisävakuutta.

Tilaaajan välitön purkuoikeus

- 1) Liikennöitsijä ei ole, viimeistään 2 kk ennen sopimuskauden alkua, antanut edellä kohdassa 22 tarkoitettua tilaaajan hyväksymää vakuutta,

- 2) Liikenteestä vastaava henkilö on menettänyt kokonaan tai joltain osin hänelle asiaa koskevilla säädöksillä asetetut edellytykset, eikä hänen tilalleen ole asetettu ao. edellytykset täyttävää henkilöä tai
- 3) Liikennöitsijä on tuomittu lainvoimaisella päätöksellä liikenteen harjoittamiseen liittyvästä lainvastaisesta teosta
- 4) Liikennöitsijä on syylistynyt ammattitoiminnassaan vakavaan virheeseen, jonka tilaaja voi näyttää toteen.
- 5) Liikennöitsijälle myönnetty henkilöliikennelupa päättyy kesken sopimuskauden ja lupaa ei uusita.
- 6) Liikennöitsijä on laiminlyönyt verojen ja lakisääteisten sosiaali- ja vakuutusmaksujen suorittamisen siten, ettei laiminlyöntiä ole pidettävä merkitykseltään vähäisenä tai sitovan työehtosopimuksen tai tilaajavastuulain velvoitteiden noudattamisen tai
- 7) Liikennöitsijä ei täytä sopimuskauden aikana tarjouskilpailun ehdottomia vaatimuksia

Sopimuksen purkautuessa on sopimusta rikkonut Sopijapuoli velvollinen korvaamaan vastapuolelleen näin aiheuttamansa välittömän vahingon. Jos sopimus on purkautunut Liikennöitsijästä johtuvasta syystä, voidaan liikennöinnistä maksettavaa korvausta käyttää vahingonkorvaussaatavan kuittaamiseen. Sopijapuolet katsovat Tilaaajan vahingon määrän olevan vähintään vakuuden suuruinen ilman, että Tilaaaja esittäisi tarkempaa selvitystä vahingon määrästä.

Liikennöitsijällä on oikeus välittömästi purkaa sopimus, jos Tilaaaja laiminlyö maksuvelvollisuutensa tai muutoin olennaisesti rikkoo sopimusta eikä Tilaaaja korjaa laiminlyöntiään viivytyksettä saatuaan siitä Liikennöitsijältä kirjallisen huomautuksen.

Ylivoimainen este purkuperusteena

Sopijapuolella on oikeus purkaa sopimus joko kokonaan tai osittain kohdan 23 mukaisen ylivoimaisen esteen tilanteessa, mikäli ylivoimainen este on jatkunut yli kolme (3) kuukautta. Jos sopimus purkautuu tällaisen ylivoimaista estettä tarkoittavan olosuhtemuutoksen johdosta, jonka ei voida katsoa johtuvan Sopijapuolista, kummallakaan Sopijapuolella ei ole oikeutta vahingonkorvaukseen.

Menettely sopimuksen purkautumistilanteessa

Purkaminen on aina tehtävä kirjallisesti.

Sopimuksen purkautuessa Liikennöitsijä on velvollinen välittömästi palauttamaan Tilaaajalle mahdolliset etukäteismaksut, hallussaan olevat lipputulot ja Tilaaajan Liikennöitsijälle mahdollisesti luovuttamat laitteet, tietojärjestelmät, niiden käyttöoikeuden ja muun materiaalin.

Tilaajalla on tämän Liikennöintisopimuksen tai sen osan purkamisen sijasta oikeus vaatia Liikennöitsijältä kohtuullista hinnanalennusta.

27. Sulkeminen tarjouskilpailun ulkopuolelle

Liikenteenharjoittaja voidaan sulkea määräajaksi, enintään kahdeksi (2) vuodeksi liikenteen järjestämistä koskevien tarjouskilpailujen ulkopuolelle, jos sopimuksen purkautuminen on johtunut Liikennöitsijästä johtuvasta syystä edellä kohdassa 26 kuvatuissa tilanteissa.

28. Sopimusmuutokset

Mikäli tähän sopimukseen liittyvät pakottavat säädökset muuttuvat niin, että sillä on pakottavia vaikutuksia tämän sopimuksen sisältöön, tämä sopimus muuttuu vastavasti. Muutoin Sopijapuolet voivat muuttaa tätä sopimusta kirjallisesti, muut muutokset ovat mitättömiä. Muutokset tulevat voimaan, kun molemmat Sopijapuolet ovat ne asianmukaisesti hyväksyneet ja allekirjoittaneet Sopijapuolten toimivaltaisen edustajien toimesta.

Poikkeuksena ovat *liite 1* (linjakuvaukset), *liitteet 2.1 ja 2.2* (aikataulukaavio ja autokierto), joita voidaan muuttaa Tilaaajan yksipuolisella ilmoituksella Liikennöitsijän yhteyshenkilöille. Lisäksi liitettä *3 (yhteyshenkilöt)*, voidaan muuttaa sopijapuolen yksipuolisella ilmoituksella toisen sopijapuolen yhteyshenkilöille.

29. Sopimuksen siirtäminen

Sopimus voidaan siirtää toiselle Liikennöitsijälle esimerkiksi liiketoimintakaupan yhteydessä. Tämä edellyttää aina kuitenkin Tilaaajan etukäteishyväksyntää.

Jos sopimuskauden aikana Tilaajana olevan toimivaltaisen viranomaisen toimivalta-alue muuttuu siten, että sopimuksen mukainen liikenne tulee kuulumaan toiselle toimivaltaiselle viranomaiselle, koskevat sopimusehdot myös Tilaajana olevalta toimivaltaiselta viranomaiselta toiselle siirtyvää liikennettä.

30. Muut ehdot

Tilaajalla on oikeus asettaa tämän sopimuksen mukaisia aikataulu-, pysäkki- ja busin sijaintitietoja omien määrittystensä mukaisesti ns. avoimeksi dataksi hallinnoitavalle alustalle. Datan käyttösopimuksen tehneillä yrityksillä on oikeus kehittää joukkoliikennettä tukevia, tätä avointa dataa hyödyntäviä sovellutuksia omissa palvelukonsepteissaan.

Palveluntuottaja vahvistaa tämän sopimuksen allekirjoituksella, ettei se ole tämän sopimuksen tarjouskilpailun aikana tai sopimuksentekohetkellä syyllistynyt kilpailulain tarkoittamaan keskenään kilpailevien elinkeinonharjoittajien väliseen kiellettyyn kilpailunrajoitukseen (kartelliin) kyseistä palvelua koskevilla markkinoilla tilaaajan toiminta-alueella.

Mikäli palveluntuottajan todetaan lainvoimaisella päätöksellä syyllistyneen edellä mainittuun kilpailulain tarkoittamaan elinkeinonharjoittajien väliseen kiellettyyn kilpailunrajoitukseen (kartelliin), palveluntuottaja on velvollinen suorittamaan tilaajalle sopimussakkona 20 % suoritettua ja maksetun palvelun kokonaisarvosta korkoineen vaatimuspäivästä lukien ja korvaamaan sopimussakon määrän ylittävät tilaajalle ai-

heutuneet vahingot. Näiden lisäksi palveluntuottajan on korvattava asian selvittämisestä aiheutuneet kustannukset ja oikeudenkäyntikulut korkoineen. Mikäli palveluntuottaja paljastaa kartellin ja vapautetaan kilpailulain 14 §:n (12.8.2011/948) perusteella kokonaan seuraamusmaksusta, palveluntuottaja vapautuu tämän ehdon mukaisen sopimussakon maksamisesta.

31. Sovellettava laki ja erimielisyydet

Tähän sopimukseen sovelletaan Suomen lakia.

Tämän sopimuksen pätevyyttä, tulkintaa ja soveltamista koskevat erimielisyydet sovitetaan ensisijaisesti osapuolten keskinäisin neuvotteluin. Jos keskinäinen neuvottelu ei tuota tulosta, jätetään asia Etelä-Savon käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

32. Allekirjoitukset

Tätä sopimusta on tehty kaksi saman sisältöistä kappaletta, yksi (1) Tilaajalle ja yksi (1) Liikennöitsijälle.

Mikkelissä ____päivänä ____kuuta 2020

Mikkelin kaupunki

Liikennöitsijä x

LIITTEET

Liite 1: Linjakuvaukset

Liite 2.1 ja 2.2: Aikataulukaavio ja autokierto (talvi ja kesä)

Liite 3: Tilaaajan ja liikennöitsijän yhteyshenkilöt

Liite 4: Kalustovaatimukset

Liite 5: Lippu- ja maksujärjestelmän kuvaus sekä ajoneuvolaitevaatimukset

Liite 6: Hintaliite